

Agenda QA-team ROSA

Dinsdag 31 maart 2026, 10:00-12:00

1. **Opening, mededelingen, verslag en acties** – 10 minuten
 - Verslag van 2 december 2025
2. **Omzetten 4 ketendomeinen naar 6 keten/procesdomeinen** – 40 minuten
3. **Ketenprocesmodel deelnemerbegeleiding** – 30 minuten
4. **Update onderwijssemantiek** – 20 minuten
5. **Werkvoorraadoverzicht en prioritering** – 10 minuten
6. **Rondvraag en afsluiting** – 10 minuten
 - Verzetten meeting 12 mei

1. Opening, mededelingen, verslag en acties

Verslag is bijgevoegd. Op- en aanmerkingen welkom, die verwerken we nog om daarna het verslag als definitief te publiceren op Edustandaard.nl.

Openstaande acties:

Viewpoints:

- Uitwerken van expliciete viewpoint-specificaties voor de modellen van de IV-domeinen. (Remco, Joeri).

Ketenprocessen:

- Onderzoeken of “Deelnemerbegeleiding” een aparte context is die we in de ROSA moeten gaan opnemen en wat daar dan onder verstaan wordt.

2. Omzetten 4 ketendomeinen naar 6 keten/procesdomeinen

Zie document: *2026-03-31 ROSA - Herziening ketendomeinen*

In het document zijn de inhoudelijke aanpassingen in de ROSA die met deze omzetting gepaard gaan beschreven. Ten aanzien van deze aanpassing liggen er nog de volgende vragen voor aan het QA-team:

1. Naamgeving blijft ketendomeinen of veranderen we die in procesdomeinen. Advies is om de naam ketendomeinen te handhaven omdat we ketendomeinen gebruiken voor de eerste indeling van meerdere architectuurelementen die we hanteren in de ROSA (dus niet alleen voor processen).
2. De naamgeving van de 6 ketendomeinen en de omschrijving ervan. Er is veel discussie over de naamgeving geweest in zowel de voorbereiding met vertegenwoordigers van de doelarchitecturen als ook in de AR (zie verslag: <https://www.edustandaard.nl/app/uploads/2026/01/Verslag-Architectuurraad-5-februari-2026.docx>). Daaruit zijn de volgende voorstellen voor de naamgeving en omschrijving voortgekomen (NB de onderstaande omschrijvingen worden toegevoegd in de tabel onder de view op de wiki-pagina in de ROSA, <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Ketendomeinen>):
 - a. **Definiëren.** In dit ketendomein zijn de architectuurelementen ondergebracht die leiden tot het onderwijsaanbod van onderwijsorganisaties en de erkenning ervan (bijvoorbeeld

door de overheid). Ook elementen die leiden tot het tot stand komen van samenwerkingen tussen onderwijsorganisaties zijn in dit domein ingedeeld.

- b. **Ontwikkelen.** Dit ketendomein omvat architectuurelementen die leiden tot het daadwerkelijk ontwikkelen van het onderwijs en het onderwijsteam en de selectie van leermiddelen.
 - c. **Oriënteren en Aanmelden.** Dit ketendomein bevat architectuurelementen die leiden tot het publiceren van aangeboden onderwijs en aangeboden begeleiding door de onderwijsorganisatie, zodat aankomende onderwijsdeelnemers zich op dat aanbod kunnen oriënteren en het aanbod kunnen vergelijken met als doel zich hiervoor te gaan aanmelden. Onderwijsorganisaties kunnen hierbij het aanbod personaliseren voor de behoeften van de (aankomend) onderwijsdeelnemer. De aanmelding volgt op de oriëntatie.
 - d. **Inschrijven en Plaatsen.** Dit ketendomein omvat de architectuurelementen waarbij de onderwijsdeelnemer en onderwijsaanbieder een overeenkomst tot onderwijsdeelname aangaan waarbij ze zich committeren aan het overeengekomen aanbod, inclusief de daarbij behorende verplichtingen. Verder vallen onder dit ketendomein architectuurelementen die een rol spelen bij het opstellen en (her)plaatsen (ook gedurende een lopende inschrijving) van de onderwijsdeelnemer in een leerroute en het eventueel aanvragen van extra ondersteuning.
 - e. **Uitvoeren.** Dit ketendomein omvat architectuurelementen die leiden tot het in detail plannen van de onderwijs (roosteren), het volgen van het onderwijs door de onderwijsdeelnemer, het vastleggen van uitkomsten van de leeractiviteiten (leerresultaten) van de onderwijsdeelnemer, monitoren van zijn voortgang en het begeleiden van keuzes die tot aanpassingen in de leerroute leiden. NB aanpassingen in de leerroute worden vastgelegd in de onderwijsdeelname en de daarbij geldende architectuurelementen vallen onder “Inschrijven en plaatsen”.
 - f. **Valideren en certificeren.** In dit ketendomein zijn de architectuurelementen rondom het formaliseren van leerresultaten tot onderwijsresultaten en het vastleggen daarvan, het verantwoorden (van een deel) van die resultaten, het diplomeren/certificeren van de onderwijsdeelnemer en het (laten) vastleggen van de onderwijsresultaten in een persoonlijk portfolio van de onderwijsdeelnemer.
3. Bij sommige views zijn er vragen of bepaalde architectuurelementen wel in het juiste ketendomein staan en/of in meerdere ketendomeinen wellicht zouden passen. Die vragen staan in het document onder het kopje *Ter overweging*.

De impact van de aanpassingen in de ROSA is S (small). In feite is het meeste werk al gedaan doordat de nieuwe views opgesteld moesten worden om te kunnen beoordeeld te worden door zowel leden van het beheerteam als het QA-team. Bij een akkoord van de AR in april kan de ROSA binnen een paar dagen aangepast zijn.

Ter bespreking:

Er is in de bovenstaande opzet gekozen om werkwoorden te hanteren voor de naamgeving van de ketendomeinen. Dat sluit aan bij hoe andere architecturen de domeinen noemen, maar leidt al snel tot een interpretatie dat de domeinindeling over (alleen) processen gaat. De ketendomeinen in ROSA omvatten echter ook andere architectuurelementen zoals standaarden en referentiecomponenten. Er ontstaat bovendien ook een vraag vanuit welk perspectief (e.g., onderwijsdeelnemer – cf. ‘Oriënteren’; onderwijsinstelling – cf. ‘Plaatsen’) de domeinen beschouwd worden. Dit is tegenstrijdig met de beschouwing van ‘de keten’ als geheel vanuit ROSA.

Er kan ook voor worden gekozen om zelfstandig naamwoorden te (blijven) hanteren, zoals dat nu ook al voor de ketendomeinen in ROSA wordt gedaan. Het domein ‘Oriënteren en Plaatsen’ bijvoorbeeld zou dan ‘Oriëntatie en Plaatsing’ worden. De implicatie van die naamgeving is dat **alles** wat te maken heeft met Oriëntatie in dit ketendomein valt: niet alleen vanuit het perspectief van de oriënterende onderwijsdeelnemer, maar ook vanuit het perspectief van de wervende onderwijsinstelling. Dit laatste past bij de indeling van bijvoorbeeld het ketenproces ‘Publiceren onderwijsinrichting’ in dit domein en bij het opnemen van RIO als ketenvoorziening bij dit domein.

Gevraagd advies QA-team

- Noemen het ketendomeinen of procesdomeinen?
- Naamgeving van de ketendomeinen:
 - Werkwoord of zelfstandig naamwoord?
 - De namen zelf, zijn die zo correct gekozen?
- Gemaakte indeling van de architectuurelementen in de keten/procesdomeinen:
 - Is die indeling juist of moeten er nog elementen verschoven worden?
 - Naar aanleiding van: ondersteunt het QA-team het advies om de referentiecomponenten grondig te analyseren en deze te updaten op basis van de laatste inzichten?

3. Ketenprocesmodel deelnemerbegeleiding

Zie wijzigingsverzoek: *ROSA wijzigingsverzoek - uitwerken van processen iz deelnemerbegeleiding*

Opstellen van dit wijzigingsverzoek vloeit voort uit een actie die vanuit het QA-team is voorgesteld. Met Mark de Jong en Joël de Bruin is het wijzigingsverzoek verder ingevuld en afgestemd.

Gevraagde reactie QA-team:

- Zijn er aanpassingen gewenst in het wijzigingsverzoek (bijv. ten aanzien van de scope)?
- Kan er advies worden gegeven aan de AR om deelnemerbegeleiding verder als referentie uit te werken in de ROSA op basis van het voorstel in het wijzigingsverzoek.

4. Update onderwijssemantiek

In de laatste QA-team bijeenkomst hebben we een groot aantal aangepaste en nieuwe voorgestelde begrippen doorgenomen. Aanpassingen die voortkwamen uit de omzetting van het ROSA Begrippenkader naar de standaard NL-SBB enerzijds en de harmonisering van een aantal (basis)begrippen met het NORA Begrippenkader. Formeel zijn die in de AR op 5 februari vastgesteld.

De publicatie in de ROSA wiki is daar nu helemaal op aangepast zowel voor de alfabetische lijst (https://rosa.wikixl.nl/index.php/Alfabetisch_overzicht_ROSA_Begrippenkader) als voor de zoek- en filterpagina (https://rosa.wikixl.nl/index.php/Special:GegevensBekijken/Begrippen?_single). In de ROSA wiki laten we alleen die begrippen zien die de volgende redactionele status hebben: Vastgesteld, Vastgesteld en in bewerking, Herzien en opnieuw voorgesteld, Voorgesteld, Vervallen, Vervangen. Begrippen die nog niet eerder een status hadden en nu als nieuw “in bewerking” zijn worden niet getoond. Voor geïnteresseerden die alles willen zien is het altijd mogelijk om in de ROSA Begrippenmanager te kijken: <https://rosa-begrippenkader.wikixl.nl/index.php/Hoofdpagina>

Een weer helemaal actuele publicatie op [onderwijsbegrippen.nl](https://www.begrippen.nl) zal op zeer korte termijn plaatsvinden. In de loop van 2026 zal het platform waarop onderwijsbegrippen.nl en de [NORA Begrippenviewer](#) draaien (<https://www.begrippenxl.nl/nl/>) een behoorlijke metamorfose ondergaan. Onder meer door alle NL-SBB velden volgens de logica die we ook in de ROSA wiki zien te tonen bij een begrip.

Voor onderwijsbegrippen.nl zijn er gesprekken met DUO Centraal datamanagement geweest om hun begrippenkaders ook via dit kanaal te publiceren.

Verder streven we ernaar om voor de zomer een eerste versie van het FORA Begrippenkader draaiend te hebben (in de begrippenmanager en ook gepubliceerd op onderwijsbegrippen.nl).

5. Werkvoorraadoverzicht en prioritering

Het werkvoorraadoverzicht staat op <https://rosa.wikixl.nl/index.php/Werkvoorraadoverzicht>.

Vorige keer hebben we wat langer stilgestaan bij het werkvoorraadoverzicht en een eventuele herprioritering van epics. Er zijn toen een aantal nieuwe epics voorgesteld die ook zijn opgenomen incl. een algehele herprioritering van bestaande en deze nieuwe epics. De laatste versie van het werkvoorraadoverzicht is daar het resultaat van. In de Architectuurraad van begin februari is hier geen commentaar op gekomen en is de laatste versie daarmee vastgesteld.

Gevraagde reactie QA-team:

- In elke QA-team meeting is het mogelijk om op- en aanmerkingen alsmede voorstellen voor andere prioritering in te brengen.

6. Rondvraag en afsluiting

Volgende bijeenkomsten in 2026

- Dinsdag 12 mei (10:00 - 12:00)
- Dinsdag 18 augustus (10:00 - 12:00)
- Dinsdag 29 september (10:00 - 12:00)
- Dinsdag 3 november (10:00 - 12:00)

Gevraagde reactie QA-team:

- 12 mei valt samen met (dit keer een fysieke bijeenkomst van) het Tactisch overleg RIO waar Brian bij moet zijn. Als we de agenda's meteen naast elkaar kunnen leggen en een alternatief kunnen kiezen scheelt dat een hoop datumprikker-werk.